

श्रीः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

॥ श्रीदेहळीशस्तुतिः ॥

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using L^AT_EX and the **skt** font.

श्रीः

॥ श्रीदेहळीशस्तुतिः ॥

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीमान् वेङ्कटनाथार्यः कवितार्किककेसरी।
वेदान्ताचार्यवर्यो मे सन्निधत्तां सदा हृदि॥

विक्रम्य येन विजितानि जगन्ति भूम्ना
विश्वस्य यं परम कारणमामनन्ति।
विश्राणयन् प्रणयिनां विविधान् पुमर्थान्
गोप्ता स मे भवतु गोपपुराधिराजः ॥ १ ॥

देहळ्यधीश्वर तवेदृशमीश्वरत्वं
तुष्टुषतां दिशति गद्गदिकानुबन्धम्।
वाचालयत्यथ च मां क्वचन क्षपायां
क्षान्तेन दान्त कवि मुख्य विमर्दनेन ॥ २ ॥

त्वच्चक्रवद् द्रुतमनेहसि घूर्णमाने
निम्नोन्नत क्रम निदर्शित नेमि वृत्ताः।
आराध्य गोप नगरे कृपयोदितं त्वां
स्वाराज्यमग्र्यमलभन्त सुरासुरेन्द्राः ॥ ३ ॥

आकल्प पुष्प सुभगोन्नत बाहु शाखः
पादे सदा परिपचेळिम सत्फलस्त्वम्।
पण्णा तट स्पृशि मृकण्डु तपोवनेऽस्मिन्
छाया निलीन भुवनोऽसि तमाल शाखी ॥ ४ ॥

चक्रस्य दैत्य दनुजादिषु वाम भावं
शङ्कस्य चाश्रितजनेष्वपि दक्षिणत्वम्।
व्यक्तं प्रदर्शयसि गोपपुराधिराज
व्यत्यस्य नूनमनयोः कर संप्रयोगम् ॥ ५ ॥

दीपेन केनचिदशीत रुचा निशीथे
 स्नेहोपपन्न परिशुद्ध गुणार्पितेन।
 दह्रावकाश निबिडं ददृशुर्भवन्तं
 स्वाध्याय योग नयनाः शुचयः कवीन्द्राः ॥ ६ ॥

कासार पूर्व कवि मुख्य विमर्दजन्मा
 पण्णा तटेक्षु सुभगस्य रसो बहुस्ते।
 त्वत्पाद पद्म मधुनि त्वदनन्य भोग्ये
 नूनं समाश्रयति नूतन शर्करात्वम् ॥ ७ ॥

वैरोचनेः सदसि वामन भूमिकावान्
 विक्रान्ति ताण्डव रसेन विजृम्भमाणः।
 चक्रे भवान् मकर कुण्डल कर्णपाशः
 श्यामैक मेघ भरितामिव सप्त लोकीम् ॥ ८ ॥

चित्रं न तत् त्रिषु मितानि पदेषु यत् ते
 विश्वान्यमूनि भुवनानि विशङ्कटेषु।
 भक्तैः समं क्वचिदसौ भवनैकदेशे
 माति स्म मूर्तिरमिता तदिहाद्भुतं नः ॥ ९ ॥

भक्तप्रिय त्वयि तथा परिवर्धमाने
 मुक्ता वितान विततिस्तव पूर्वमासीत्।
 हारावळिः परमथो रशना कलापः
 तारागणस्तदनु मौक्तिक नूपुर श्रीः ॥ १० ॥

भिक्षोचितं प्रकटयन् प्रथमाश्रमं त्वं
 कृष्णाजिनं यवनिकां कृतवान् प्रियायाः।
 व्यक्ताकृतेस्तव समीक्ष्य भुजान्तरे तां
 त्वामेव गोप नगरीश जना विदुस्त्वाम् ॥ ११ ॥

सत्कुर्वतां तव पदं चतुराननत्वं
 पादोदकं च शिरसा वहतां शिवत्वम्।

एकत्र विक्रमण कर्मणि तद् द्वयं ते
देहल्यधीश युगपत् प्रथितं पृथिव्याम् ॥ १२ ॥

भक्तोपरोधसह पाद सरोजतस्ते
मन्दाकिनी विगळिता मकरन्द धारा।
सद्यस्त्रिवर्गम् अपवर्गमपि क्षरन्ती
पुण्या बभूव पुर शासन मौळिमाला ॥ १३ ॥

विक्रान्ति केतु पटिका पद वाहिनी ते
न्यञ्चन्त्युपैति नतजीवित शिंशुमारम्।
औत्तानपादिममृतांशुमशीत भानुं
हेमाचलं पशुपतिं हिमवन्तमुर्वीम् ॥ १४ ॥

वेधः कमण्डलु जलैर्विहितार्चनं ते
पादाम्बुजं प्रतिदिनं प्रतिपद्यमाना।
स्तोत्रप्रिय त्रिपथगादि सरिद्धराणां
पण्णा बभूव भुवने बहुमान पात्रम् ॥ १५ ॥

स्वच्छन्द विक्रम समुन्नमितादमुष्मात्
स्रोतस्त्रयं यदभवत् तव पाद पद्मात्।
वेताळ भूत सरसामपदिश्य वाचं
प्रायेण तत् प्रसव भूमिमवाप भूयः ॥ १६ ॥

क्रीडापरेण भवता विहितोपरोधान्
आराधकाननुपरोधमुदञ्चयिष्यन्।
ताम्रेण पाद नखरेण तदाऽण्डमध्ये
घण्टापथं कमपि नूनमवर्तयस्त्वम् ॥ १७ ॥

कामाविलेऽपि करुणार्णव बिन्दुरेकः
क्षिप्तः स्वकेळि तरसा तव देहकीश।
तत्संततेरुभयथा विततिं भजन्त्याः
संसार दाव दहनं शमयत्यशेषम् ॥ १८ ॥

नीडोदरान्निपतितस्य शुकार्भकस्य
 त्राणेन नाथ विहरन्निव सार्वभौमः।
 आदाय गोप नगराधिपते स्वयं मां
 क्रीडा दया व्यतिकरेण कृतार्थय त्वम् ॥ १९ ॥

लीला शकुन्तमिव मां स्वपदोपलब्धै
 स्वैरं क्षिपन् दुरित पञ्जरतो गुणस्थम्।
 तत्तादृशं कमपि गोप पुरी विहारिन्
 सन्तोषमुल्लङ्घय सागर संभवायाः ॥ २० ॥

वातूल कल्प वृजिन प्रभवैर्मदीयां
 वैयाकुलीं विषय सिन्धु तरङ्ग भङ्गैः।
 दासोपमर्द सह दुर्निरसां त्वदन्यैः
 अन्वीक्ष्य गाढमनुकम्पितुमर्हसि त्वम् ॥ २१ ॥

एनस्विनीमिति सदा मयि जायमानां
 देहव्यधीश दृषदोऽपि विलापयन्तीम्।
 नाथे समग्र शकने त्वयि जागरूके
 किं ते सहेत करुणा करुणामवस्थाम् ॥ २२ ॥

आत्मोन्नतिं परनिकर्षमपीह वाञ्छन्
 निम्ने विमोहजलधौ निपतामि भूयः।
 तन्मामुदञ्चय तवोन्नतपाद दध्नं
 देहव्यधीश गुणितेन दयागुणेन ॥ २३ ॥

अक्षीण कल्मष रसोऽपि तवानृशंस्यात्
 लक्ष्मी समक्षमपि विज्ञपयाम्यभीतः।
 भक्तोपमर्दरसिक स्वयमल्प बुद्धेः
 यन्मन्यसे मम हितं तदुपाददीथाः ॥ २४ ॥

मन्ये दयार्द्र हृदयेन महा धनं मे
 दत्तं त्वयेदमनपायमकिञ्चनत्वम्।

येन स्तनंधयमिव स्वहितानभिज्ञं
न्यासीकरोषि निज पाद सरोरुहे माम् ॥ २५ ॥

दुर्वार तीव्र दुरित प्रतिवावदूकैः
औदार्यवद्भिरनघ स्मित दर्शनीयैः।
देहव्यधीश्वर दया भरितैरपाङ्गैः
वाचं विनापि वदसीव मयि प्रसादम् ॥ २६ ॥

अयमनवम सूक्तैरादिभक्तैर्यथावत्
विशदित निज तत्त्वो विश्वमव्यादभव्यात्।
रथ चरण निरूढ व्यञ्जनानां जनानां
दुरित मथन लीला दोहकी देहकीशः ॥ २७ ॥

इयमवितथ वर्णा वर्णनीय स्वभावात्
विदित निगम सीम्ना वेङ्कटेशेन गीता।
भव मरु भुवि तृष्णालोभ पर्याकुलानां
दिशतु फलमभीष्टं देहकीश स्तुतिर्नः ॥ २८ ॥

॥ इति श्रीदेहकीशस्तुतिः समाप्ता ॥

कवितार्किकसिंहाय कल्याणगुणशालिने।
श्रीमते वेङ्कटेशाय वेदान्तगुरवे नमः ॥